

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет менеджменту, готельно-ресторанної справи та туризму
Кафедра мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Ораторське мистецтво

Галузь знань	<u>24 «Сфера обслуговування»</u>
Спеціальність	<u>241 «Готельно-ресторанна справа»</u>
Назва освітньої програми	<u>Готельно-ресторанна справа</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Розробники і викладачі <i>(вказуються розробники і викладачі, які викладають дисципліну - посада, наук. ступінь, вчене звання, П.І.Б.)</i>	Контактний тел.	E-mail
Старший викладач Гостева Ксенія Вікторівна	067 484 73 65	okvanova@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Ораторське мистецтво – це наука і мистецтво переконливої комунікації; наука, що є фундаментом професіоналізму спеціаліста гуманітарної професії. Це досконале вміння говорити до групи людей у структурований, виважений спосіб із наміром надати інформацію, вплинути, чи розважити слухачів, що у широкому сенсі є розділом мистецтва.

Ефективність здобуття знань залежить від того, наскільки слово або прочитаний текст спонукатиме студентів до активного мислення, розуміння ними змісту і значення слова, правильного співвідношення його з об'єктами і явищами реального світу - до безпосереднього чуттєвого сприйняття дійсності. Оскільки слово використовується в різній зовнішній формі і має свої жанри мовлення, то, закономірно, що ефективність методів залежить, насамперед, від впливової сили живого слова та майстерності мовлення. Майстерність мовлення необхідна тому, що породжує інтерес до його змісту та процесу.

Метою ораторського мистецтва як навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з історією та теорією ораторського мистецтва, опанування методики й практики ораторського мистецтва; застосування раціональної мовленнєвої поведінки у різних ситуаціях спілкування

через всебічне вивчення краси людського слова; формування і виховання носіїв змістовного, переконливого, правильного мовлення; сприяння розвитку загальної і фахової ерудиції, професійно важливих мисленнєвомовленнєвих якостей студентів.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Ораторське мистецтво» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування таких компетентностей: здатність будувати промову, обирати її тактику та систему аргументації з урахуванням законів композиції; здатність знімати напругу перед публічним виступом, готувати свій мовний апарат до роботи, користуватися інтонаційно-виразними засобами мовлення; здатність використовувати в професійній практичній діяльності логічні, психологічні та естетичні основи ораторського мистецтва; готовність до застосування методів та інструментальних засобів дослідження об'єктів професійної діяльності; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 01. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 02. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 05. Здатність працювати в команді.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 09. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 04. Здатність формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності, навички взаємодії.

Навчальна дисципліна Ораторське мистецтво забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

РН 02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії готельної та ресторанної справи, організації обслуговування споживачів та діяльності суб'єктів ринку готельних та ресторанних послуг, а також суміжних наук.

РН 03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

РН 17. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань при організації ефективних комунікацій зі споживачами та суб'єктами готельного та ресторанного бізнесу.

РН 18. Презентувати власні проекти і розробки, аргументувати свої пропозиції щодо розвитку бізнесу.

РН 19. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

РН 20. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

РН 21. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

РН 22. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

основні етапи історії розвитку і становлення ораторського мистецтва, основні види сучасного красномовства; основні категорії, розділи, закони риторики, механізм їх дії та їхній характер; основні прийоми удосконалення майстерності мовлення як засобу удосконалення умінь, знати специфіку, різновиди і жанри публічного мовлення; знати основні прийоми активізації уваги слухачів; головні аспекти мовленнєвої культури оратора; основні аспекти стратегії, тактики і концепції публічного виступу, особливості комунікаційно-мовленнєвих ситуацій, закономірності логіки мовлення.

Уміння:

застосовувати методи та принципи ораторського мистецтва; застосовувати комунікативні засоби впливу в умовах публічного мовлення; мати здатність знаходити й ліквідувати логічні і мовленнєві помилки в промові; створювати психологічні умови для сприйняття промови; виявити відмінності між різними видами промов; екстраполювати основні закони риторики; вибирати тему промови, аналізувати її; збирати і систематизувати матеріал, на основі спостережень і аналізу бази даних створювати «портрет аудиторії»; аналізувати і вибирати професійно значимий мовленнєвий жанр, що відповідає конкретній ситуації та створювати максимально ефективну композицію промови; вести розгорнутий монолог, ефективну бесіду, вирішувати комунікаційні та мовленнєві завдання в конкретній ситуації спілкування; логічно правильно, точно, етично й емоційно виражати думки в словах, відповідно до змісту, умов комунікації та адресата, прагнучи при цьому передати у промові свій індивідуальний стиль; системно аналізувати весь комунікативний процес; бути готовими реалізувати здобуті знання та вміння в професійній практичній діяльності.

Навички:

знання історії розвитку ораторського мистецтва і становлення риторики як науки, сучасного стану української риторики, основними родами і видами сучасного красномовства прийомами активізації уваги слухачів, мовленнєвою культурою оратора, специфікою та різновидами і жанрами публічного мовлення, стратегією, тактикою і концепцією публічного виступу, оволодіння прийомами побудови промови, методикою побудови публічного виступу та його виголошення, практичним застосуванням законів риторики, методами кваліфікованого аналізу прослуханого публічного виступу, виходячи з системи риторичних критеріїв.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
6	180	30 / 10	30 / 10	120 / 160	2	4	Вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак.	сам. роб.		лекц.	прак.	сам. роб.
Тема 1. Генеза ораторського мистецтва та мовленнєвої комунікації	23	4	4	15	24	2	2	20
Тема 2. Виразальні засоби мовного дискурсу у метахудожньому контексті	23	4	4	15	24	2	2	20
Тема 3. Культура діалогу та мистецтво стратегії у мовленнєвій комунікації	23	4	4	15	22	1	1	20
Тема 4. Закони логіко-емоційного мовлення в ораторському мистецтві	23	4	4	15	22	1	1	20
Тема 5. Техніка мовлення як необхідна передумова словесної дії	23	4	4	15	22	1	1	20
Тема 6. Основи полемічної майстерності	23	4	4	15	22	1	1	20
Тема 7. Поняття Сторітелінга та приклади використання	21	3	3	15	22	1	1	20
Тема 8. Аналіз кроскультурної поведінки в бізнес-комунікації	21	3	3	15	22	1	1	20
Усього годин	180	30	30	120	180	10	10	160
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЕКЗАМЕН								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Генеза ораторського мистецтва та мовленнєвої комунікації 1. Визначення сутності поняття ораторського мистецтва та характеристика його структурних компонентів 2. Риторика Дискурс	4	2
2	Тема 2. Виразальні засоби мовного дискурсу у метахудожньому контексті 1. Риторичні ефекти. 2. Ефект перших фраз Прийоми запам'ятовування тексту	4	2
3	Тема 3. Культура діалогу та мистецтво стратегії у мовленнєвій комунікації 1. Сучасна мовленнєва комунікація 2. Комунікативні якості культури мовлення: відповідність мовлення мовній нормі, точність, логічність, виразність, різноманітність та доцільність. Нейролінгвістичне програмування	4	1
4	Тема 4. Закони логіко-емоційного мовлення в ораторському мистецтві 1. Інтонація як мовне явище на слуховому рівні сприйняття. 2. Мовні такти, їх значення для процесу мовлення 3. Мовний такт (синтагма) 4. Логічні наголоси Позамовні засоби виразності (поза, жести, міміка)	4	1
5	Тема 5. Техніка мовлення як необхідна передумова словесної дії 1. Техніка мовлення - сукупність прийомів фонаційного дихання, дикції та голосу, що доведені до ступеня автоматизованих навичок та допомагають здійснювати мовленнєву дію в процесі ораторської практики. 2. Вправи на розвиток дихання: теплий видих, фіксований видих, гекзаметр, довгомовки, докучні казки та спеціально підібрані вправи. Вправи з постановки дикції: артикуляційна гімнастика, на вимову приголосних звуків та сполучень звуків, вимова чистомовок, скоромовок та нісенітниць, метод К.С. Станіславського про словесні та фізичні дії	4	1
6	Тема 6. Основи полемічної майстерності 1. Спір. Форми та види спору 2. Типи та особливості учасників спору 3. Форми спору - дискусія, диспут, дебати та полеміка 4. Види спору Структура спору	4	1
7	Тема 7. Поняття Сторітелінга та приклади використання 1. Що таке сторітелінг?	3	1

	2. Як грамотно будувати свій контент на основі сторітелінгу 3. Хто розробив сторітелінг і успішно впровадив в управління міжнародною корпорацією Сторітелінг - це мистецтво		
8	Тема 8. Аналіз кроскультурної поведінки в бізнес-комунікації 1. Книга Richard R. Gesteland «Cross-Cultural Business Behavior» Яку проблему досліджує автор книжки	3	1
	Всього	30	10

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Ораторське мистецтво» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Генеза ораторського мистецтва та мовленнєвої комунікації Виникнення та етапи розвитку ораторського мистецтва	15	20
2	Тема 2. Виразальні засоби мовного дискурсу у метахудожньому контексті Реферат 1. Риторичні ефекти. 2. Видатні оратори Прийоми запам'ятовування тексту: зкстемпоральний, мнемонічний, театральний	15	20
3	Тема 3. Культура діалогу та мистецтво стратегії у мовленнєвій комунікації Розвиток полемічної майстерності. Типологія особистості та мовна комунікація. Сучасна мовленнєва комунікація Реферат 1. Сучасна мовленнєва комунікація. 2. Визначення культури мовлення. 3. Комунікативні якості мовлення. 4. Нейролінгвістичне програмування.	15	20

4	<p>Тема 4. Закони логіко-емоційного мовлення в ораторському мистецтві Інтонація як мовне явище на слуховому рівні сприйняття. Мовні такти, їх значення для процесу мовлення. Паузи. Логічні наголоси. Темп мовлення. Позамовні засоби виразності (поза, жести, міміка). Реферат 1. Мовна культура ораторів Невербальні засоби мовної комунікації</p>	15	20
5	<p>Тема 5. Техніка мовлення як необхідна передумова словесної дії Техніка мовлення - сукупність прийомів фонаційного дихання, дикції та голосу, що доведені до ступеня автоматизованих навичок та допомагають здійснювати мовленнєву дію в процесі ораторської практики. Вправи з постановки дикції: артикуляційна гімнастика, на вимову приголосних звуків та сполучень звуків, вимова чистомовок, скоромовок та нісенітниць, метод К.С. Станіславського про словесні та фізичні дії. Реферат 1. Техніка мовлення 2. Типологія особистості та мовна комунікація Нові заходи голосомовного тренінгу</p>	15	20
6	<p>Тема 6. Основи полемічної майстерності Спір. Форми та види спору. Типи та особливості учасників спору. Принципи та правила ведення спору. Полеміка. Дебати. Евристичні методи генерування нових ідей. Реферат 1. Розвиток полемічної майстерності 2. Евристичні методи генерування нових ідей Комунікативні якості мовлення</p>	15	20
7	<p>Тема 7. Поняття Сторітелінга та приклади використання Сторітелінг у 90-х роках минулого століття розробив і успішно впровадив в управління міжнародною корпорацією американець Девід Армстронг. Він урахував психологічний чинник такий як: розповіді з життя значно легше сприймаються, вони цікавіші, ніж логічні аргументи й сухі міркування, а тому здатні викликати в слухача довіру й мотивувати до певних дій. Реферат 1. Лінгвістичний аспект композиції промови 2. Приклади застосування сторітелінгу Сторітелінг –нове віяння маркетингу</p>	15	20
8	<p>Тема 8. Аналіз кроскультурної поведінки в бізнес-комунікації Основна проблема в сучасному глобалізованому суспільстві яку досліджує автор книжки – це відмінності між бізнес-комунікаціями, що орієнтовані на результат, та такими, що орієнтовані на встановлення взаємовідносин.</p>	15	20
	Всього	120	160

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль, який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
-------------------------------------	---

Питання до іспиту

1. Визначення сутності поняття ораторського мистецтва та характеристика його структурних компонентів.
2. Риторика.
3. Дискурс.
4. Риторичні ефекти.
5. Ефект перших фраз.
6. Прийоми запам'ятовування тексту.
7. Сучасна мовленнєва комунікація.
8. Комунікативні якості культури мовлення: відповідність мовлення мовній нормі, точність, логічність, виразність, різноманітність та доцільність.
9. Нейролінгвістичне програмування.
10. Інтоніяція як мовне явище на слуховому рівні сприйняття.
11. Мовні такти, їх значення для процесу мовлення.
12. Мовний такт (синтагма).
13. Логічні наголоси.
14. Позамовні засоби виразності (поза, жести, міміка).
15. Техніка мовлення - сукупність прийомів фонаційного дихання, дикції та голосу, що доведені до ступеня автоматизованих навичок та допомагають здійснювати мовленнєву дію в процесі ораторської практики.
16. Вправи на розвиток дихання: теплий видих, фіксований видих, гексаметр, довгомовки, докучні казки та спеціально підібрані вправи.
17. Вправи з постановки дикції: артикуляційна гімнастика, на вимову приголосних звуків та сполучень звуків, вимова чистомовок, скоромовок та нісенітниць, метод К.С. Станіславського про словесні та фізичні дії.
18. Спір. Форми та види спору.
19. Типи та особливості учасників спору.
20. Форми спору - дискусія, диспут, дебати та полеміка.

21. Види спору.
22. Структура спору.
23. Що таке сторітелінг?
24. Як грамотно будувати свій контент на основі сторітелінгу.
25. Хто розробив сторітелінг і успішно впровадив в управління міжнародною корпорацією.
26. Сторітелінг - це мистецтво.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

<i>Денна форма навчання</i>			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

Заочна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамович С.Д. Риторика : Навч. посіб. І С.Д. Абрамович, М.Ю. Чікарькова. - Л. : Світ, 2001. - 240 с.
2. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення: Навч. посіб. /Н.Д. Бабич. - Л. : Світ, 1990.-232 с.
3. Бацевіч Ф. Основи комунікативної девіатології / Ф. Бацевіч. - Л.: Світ, 2000.-236 с.

4. Ботвина Н.В. Міжнародні культурні традиції: Мова та етика ділової комунікації: Навч. посіб / Н.В. Ботвина. - Вид. 2-ге, доп. і перероб. - К.: АртЕк, 2002. - 208 с.
5. Гайдаманова Г.Г. Ділове мовлення : Навч. посіб. / Г.Г. Гайдаманова, Л.С. Данкіна, Л.І. Коломієць. - Х. : ХДПУ, 2002. - 264 с.
6. Меш Г.Ш. 10 уроків ораторської майстерності тим, хто вчиться виступати публічно / Г.Ш. Меш. - К. : Школяр, 1993. - 113 с.
7. Овчиннікова А.П. Мовленнєва комунікація та мистецтво мовлення : монографія / А.П. Овчиннікова. - О. : Маяк, 1999. - 253 с.
8. Овчиннікова А.П. Основи ораторської майстерності в умовах конфліктної взаємодії / А.П. Овчиннікова, С.К. Хаджирадєва. - О. : Пальміра, 2005. - 180 с.
9. Овчиннікова А.П. П'ять кроків до гарної мови : Мовна комунікація : техніка мовлення / А.П. Овчиннікова. - О. : Фенікс, 2008,- 192 с.
10. Овчиннікова А.П. Цінності культури та цивілізація : вибрані праці / А.П. Овчиннікова. - Одеса: Юридична література, 2010. - 288 с.
11. Сагач Г.М. Золотослів / Г.М. Сагач. - К. : Школяр, 1998. - 254 с.
12. Сагач Г.М. Риторика : Навч. посіб. / Г.М. Сагач. - К. : Вид-чий Дім «Ін Юре», 2000. - 568 с.
13. Сопер П. Основы искусства речи / Поль Сопер. - М. : Прогресс, 1992.-416 с.
14. Стец В.А. Основи ораторського мистецтва : Навч. посіб. І В.А. Стец, Стец, М.Ю. Костючик - Тернопіль : Економічна думка, 1998. - 60 с.
15. Стратий Я.М. Описание курсов философии и риторики профессоров Киево-Могилянской Академии / Я.М. Стратий, В.Д. Литвинов, В.А. Андрушко. - К. : Наукова думка, 1982. - 347с.
16. Хоменко І.В. Еристика: мистецтво полеміки / І.В. Хоменко. - К. : Наука, 2001.- 195 с.

Допоміжна

1. Лисиченко Л.А. Культура мови державного службовця / Л.А. Лисиченко, П.О. Редін. - Х. : Магістр, 2000. - 187 с.
2. Олійник Т.І. М. Тулій-Цицерон - вершина римського красномовства. - К. : Либідь, 1990. - 92 с.
3. Олійник Г.А. Виразне читання. Основи теорії : Посібник для вчителів І Г.А. Олійник. - Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2001.-224 с.
4. Dale Carnegie «The Art of Public Speaking» Cosimo Classics, 2007. 528 pages.
5. Richard R. Gesteland «Cross-Cultural Business Behavior. Marketing, Negotiating, Sourcing and Managing Across Cultures» © Copenhagen Business School Press, 2002. – 347 p.